

Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittäminen -projekti

Tulevaisuuden sote: Etelä-Suomen Ajankohtaisteema: Sosiaalihuollon kehittämisen ajankohtaiset kuulumiset 8.2.2023

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Vappu Koskinen
8.2.2023

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

 Suomen
kestävän kasvun
ohjelma

Sosiaalihuoltolaki 7§

- Rakenteellisella sosiaalityöllä on huolehdittava sosiaalista hyvinvointia ja sosiaalisia ongelmia koskevan tiedon välittämisestä ja sosiaalihuollon asiantuntemuksen hyödyntämisestä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.
- Rakenteelliseen sosiaalityöhön kuuluu:
  - 1) sosiaalihuollon asiakastyöhön perustuvan tiedon tuottaminen asiakkaiden tarpeista ja niiden yhteiskunnallisista yhteyksistä sekä tarpeisiin vastaavien sosiaalipalvelujen ja muun sosiaalihuollon vaikutuksista;
  - 2) tavoitteelliset toimet ja toimenpide-ehdotukset sosiaalisten ongelmien ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi sekä hyvinvointialueen asukkaiden asuin- ja toimintaympäristöjen kehittämiseksi;

Rakenteellisen sosiaalityön funktiot ja tehtäväalueet (Anneli Pohjola 2011)

1. Tietotyö

- Tuotetaan ja välitetään tietoa sosiaalisesta hyvinvoinnista ja sosiaalisista ongelmista sekä huono-osaisuuden taustalla vaikuttavista yhteiskunnallisista rakenteista.
- Rakenteellisen sosiaalityön keinoin voidaan saada tietoa monitahoisista, hankalista ongelmista ja monialaisista palvelutarpeista, joiden ratkaisemisessa tarvitaan tietojen ja palvelujen yhdistämistä.

2. Strateginen työ

- Pyritään vaikuttamaan yhteiskuntapolitiikkaan sekä kehitetään ja arvioidaan hyvinvointipalveluita.

3. Inklusiotyö

- Edistetään sosiaalihuollon ja sosiaalityön asiakkaiden ja laajemminkin kansalaisten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia.

4. Oikeudenmukaisuustyö

- Edistetään sosiaalisten oikeuksien toteutumista yhteiskunnassa,
- Tuodaan julkiseen keskusteluun eri väestöryhmien hyvinvoinnin tasa-arvon merkitys ja ymmärrys eriarvoisuutta aiheuttavista rakenteista.

Rakenteellisen sosiaalityön tieto

- Rakenteellisen sosiaalityön keinoin voidaan saada tietoa monitahoisista, hankalista ongelmista ja monialaisista palvelutarpeista, joiden ratkaisemisessa tarvitaan tietojen ja palvelujen yhdistämistä (Esim. Lindh, Hautala, & Romakkaniemi 2018 ja Mullaly & Dupré 2019).
- Lisäksi rakenteellisen sosiaalityön keinoin tulisi koota tietoa sosiaalipalvelujen ja sosiaalihuollon vaikutuksista ja kustannuksista (STM 2017).
- Rakenteellisen sosiaalityön tieto on myös tietoa haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten ja ihmisryhmien yhteiskunnallisesta tilanteesta.
- Sosiaalisia ilmiöitä, kuten huono-osaisuutta, hahmotetaan yksilötason lisäksi huomioiden koko yksilöä ympäröivä toimintaympäristö.
- Sosiaalisten ongelmien taustalla tunnistetaan yhteiskunnan eriarvoistavat rakenteet.
- Rakenteellinen sosiaalityö voidaan nähdä yhteiskunnallista muutostyönä, joka kohdistuu moninaisella tavalla sosiaalisia ongelmia ja eriarvoisuutta aiheuttaviin rakenteisiin ja on sosiaalityön ammattietiikan kannalta keskeistä.

Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittäminen –projekti 2022-2025

- Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittäminen -projektille on myönnetty RRP-rahoitus vuosille 2022–2025.
- Projekti sijoittuu Kestävän kasvun ohjelman Pilariin 4 ja Investointiin 3.
- Kestävän kasvun ohjelman toisessa valtionavustushaussa hyvinvointialueet ovat hakeneet mukaan rakenteellisen sosiaalityön kehittämistyöhön (2022–2025).

PILARI 4

Edistetään hoitotakuun toteutumista, puretaan koronavirustilanteen aiheuttamaa sosiaali- ja terveydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvelkaa

Investointi 1

- **Hoitotakuun** toteutuminen
- **Palveluvelan purku** hoidoissa ja kuntoutuksessa

Investointi 2

Edistetään hoitotakuun toteutumista vahvistamalla **ennaltaehkäisyä** ja ongelmien varhaista tunnistamista

Investointi 3

- Vahvistetaan
- kustannusvaikuttavuutta tukevaa **tietopohjaa** ja
  - **vaikuttavuusperusteista** ohjausta

Investointi 4

Otetaan käyttöön hoitotakuuta edistävät palvelumuotoillut **digitaaliset innovaatiot**

Projekti toimii vuosina 2022–2023 TOIVO-ohjausrakenteessa osana Toivo-ohjelman Valtava-hanketta

- Sosiaali- ja terveysministeriön **Toivo-ohjelmassa** (Sote-tiedolla johtamisen, ohjauksen ja valvonnan toimeenpano-ohjelma) toimenpannaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 29 § mukaisia tietojohdamisen ratkaisuja hyvinvointialueilla sekä uudistetaan tietopohjaa hyödynnettäväksi järjestämislain 30 § mukaisissa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arvioissa.
  - **Valtava-hankkeessa** uudistetaan kansallista sote-tietotuotantoa palvelemaan viranomaisten seuranta-, arviointi-, ohjaus- ja valvontatehtäviä.

Hyvinvointialueet mukaan rakenteellisen sosiaalityön kehittämistyöhön

- Kaikki hyvinvointialueet saivat Suomen kestävän kasvun ohjelman toisessa valtionavustushaussa avustuksen rakenteellisen sosiaalityön kehittämiseen.
- Tavoitteena kehittämistyössä
  - Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin malli on koekäytetty ja sen pohjalta vakiinnutettu osaksi kansallista ja alueellista tietotuotantoa.
- Valtionavustuksen saajan on osallistuttava THL:n koordinoiman kansallisen rakenteellisen sosiaalityön verkoston toimintaan sekä yhteisen mallin kehittämistyöhön. (STM/Suomen kestävän kasvun ohjelman toisen hankekauden kick off 16.1.2023)

Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittämisen tarkoitus ja tavoite

- Projektin tarkoituksena on vahvistaa rakenteellista sosiaalityötä osana sosiaalihuollon kehittämistä sekä tietojohdantamista yhteneväisesti sekä alueellisella että kansallisella tasolla.
- Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittäminen-projektissa THL kehittää ja mallintaa yhdessä hyvinvointialueiden kanssa tavan, jolla rakenteellisen sosiaalityön tieto tuotetaan yhtenäisellä ja vertailukelpoisella tavalla hyvinvointialueilta kansalliselle tasolle, sekä alueellisen rakenteellisen sosiaalityön toteuttamissuunnitelman.
- Hankealueet saavat tukea pilotointiin ja toteuttamissuunnitelmien laadintaan THL:n ylläpitämästä rakenteellisen sosiaalityön kehittäjäverkostosta.

Projektin tuotokset ja hyödyt

- Rakenteellisen sosiaalityön tietotuotannon mallin kehittäminen perustuu kansallisesti kehittyvään yhteiseen tietopohjaan ja kansallisiin tietorakenteisiin, esimerkiksi:
  - Johtamisen ja arvioinnin vähimmäistieto ja KUVA-mittaristo
  - Hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman vähimmäistieto
  - Sosiaalihuollon asiakastieto
- Rakenteellisen sosiaalityön alueellinen toteuttamissuunnitelma:
  - Hankealueiden yhteisenä tehtävänä on kehittää rakenteellisen sosiaalityön toteuttamissuunnitelman mallipohja, jossa kuvataan, miten rakenteellisen sosiaalityön keinoin tuotettua tietoa hyödynnetään sosiaalihuollon kehittämisessä, tietojohtamisessa ja osana alueen johtamiskäytäntöjä.

(Suomen kestävän kasvun ohjelma. Hankeopas STM:n toiseen valtionavustushakuun vuosille 2023–2025)

Tuotokset:

Rakenteellisen sosiaalityön tietotuotannon malli ja rakenteellisen sosiaalityön alueelliset toteuttamissuunnitelmat (sisältäen kansallisesti yhteisen osuuden).

Hyödyt:

Rakenteellisen sosiaalityön tietoa voidaan hyödyntää viranomaisten sote-palvelujen arvioinnissa, ohjauksessa ja valvonnassa sekä hyvinvointialueiden tiedolla johtamisen tukena, esimerkiksi palveluiden kehittämisessä. Rakenteellisen sosiaalityön tietoa voidaan hyödyntää yhteiskunnallisessa päätöksenteossa ja eriarvoisuuden vähentämisessä.

Kirjallisuutta

- Kivipelto, Minna (2021) Rakenteellisen sosiaalityön katsaus. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/142735/URN_ISBN_978-952-343-685-5.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Lindh, Jari & Hautala, Sanna & Romakkaniemi, Marjo (2018) Sosiaalityön asiantuntijuus heikoimmassa asemassa olevien kanssa tehtävässä työssä. Teoksessa: Juvonen, Tarja ym. (toim.) Sosiaalityön muuttuva asiantuntijuus. Sosiaalityön tutkimuksen vuosikirja 2018. Tallinna: Unipress.
- Liukko, Eeva & Karjalainen, Pekka & Muurinen, Heidi (2022) Rakenteellisen sosiaalityön nykytila ja tulevan kehityksen suuntaviivoja: Kuntakyselyn tuloksia. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/144153/TYO2022_016_21032022.pdf?sequence=7&isAllowed=y
- Liukko, Eeva & Muurinen, Heidi & Kokkonen, Tuomo & Santalahti, Ville (toim.) (2022) Vaikuttava rakenteellinen sosiaalityö. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/143940/RAP2022_001_WEB_final.pdf?sequence=7&isAllowed=y
- Mullaly, Bob & Dupré, Marilyn (2019) The New Structural Social Work: Ideology, Theory and Practise (4th ed.) Ontario:Oxford University Press.
- Pohjola, Anneli (2011) Rakenteellisen sosiaalityön aika. Teoksessa: Pohjola, Anneli & Särkelä, Riitta (toim.) Sosiaalisesti kestävä kehitys. Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry.

thl.fi/rrp

Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittäminen –projekti

Lisätietoja:

Vappu Koskinen, projektipäällikkö

Ulla Hakola, erityisasiantuntija

Sähköposti: etunimi.sukunimi@thl.fi

Innokylä: [Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittäminen -projekti](#)

THL.fi: [Kestävän kasvun ohjelma/ Tietopohja ja vaikuttavuus](#)

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

**Suomen
kestävän kasvun
ohjelma**